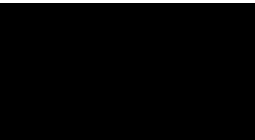

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Lecznictwa

DLT.055.1.2024.AS
Warszawa, 26 kwietnia 2024

Szanowny Panie,
w odpowiedzi na petycję w sprawie nadawania pośmiertnie odznaczenia „Zasłużony Dawca Przeszczepu”, wraz z tabliczką na nagrobek, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Kwestie dotyczące odznaczeń „Zasłużonego Dawcy Przeszczepu” zostały uregulowane w ustawie o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów¹ oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie odznak „Dawca Przeszczepu” i „Zasłużony Dawca Przeszczepu”². Zgodnie z art. 22 ust. 3 ww. ustawy dawcy, który oddał szpik lub inne regenerujące się komórki i tkanki więcej niż raz oraz dawcy narządu, przysługuje tytuł „Zasłużonego Dawcy Przeszczepu”. Zgodnie z ust. 4 odznakę i legitymację, potwierdzającą posiadanie ww. tytułu, wydaje minister właściwy ds. zdrowia na wniosek Centrum Organizacyjno – Koordynacyjnego ds. Transplantacji „Poltransplant”.

W toku rozpatrywania wniesionej petycji możliwość pośmiertnego nadawania odznaczenia „Zasłużony Dawca Przeszczepu”, wraz z tabliczką na nagrobek, została poddana pod rozwagę przez Zespół ds. prawnych Krajowej Rady Transplantacyjnej, tj. organu doradczego i opiniodawczego ministra właściwego do spraw zdrowia. Zgodnie z przekazaną opinią, w ocenie Zespołu, przyznanie ww. odznaki pośmiertnie mogłoby być istotne dla rodziny dawcy zmarłego, jak również mogłoby wzmocnić społeczną akceptację dla dawstwa poprzez podkreślenie jego wagi oraz znaczenia społecznego i prawnego. Opinia Zespołu ds. prawnych zostanie poddana pod dyskusję i głosowanie podczas najbliższego posiedzenia Krajowej Rady Transplantacyjnej, która zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie nadania statutu Krajowej Radzie Transplantacyjnej³ przyjmuje oceny, opinie, ekspertyzy, wnioski i sprawozdania w formie uchwał.

Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, iż Zespół w toku analizy przedmiotowego zagadnienia, sformułował rekomendacje dotyczące przyjęcia określonych warunków związanych z ewentualną realizacją ww. uprawnień. Jak wskazano zasadniczą kwestią warunkującą rozważenie możliwości wprowadzenia pośmiertnego odznaczenia dla dawcy jest określenie jego zakresu podmiotowego, czyli wskazanie kryteriów przyznania odznaki. W kontekście analizy rozwiązań systemowych, przed przyznaniem odznaki rodzinie zmarłego dawcy zauważono, że powinna zostać skierowana do nich odpowiednia informacja wraz z pytaniem, czy wyrażają zgodę na przyjęcie takiej odznaki. Identyfikowane

¹ Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1185).

² Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2018 r. w sprawie odznak „Dawca Przeszczepu” i „Zasłużony Dawca Przeszczepu” (Dz. U. z 2018 r. poz. 2034).

³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie nadania statutu Krajowej Radzie Transplantacyjnej z dnia 10 maja 2006 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 877).

możliwości rozwiązania tego zagadnienia obejmują tryb wnioskowy zainteresowanych otrzymaniem odznaczenia, uzyskanie uprzedniej zgody na jego przekazanie wyrażonej w trakcie procesu autoryzacji pobrania lub przekazanie informacji do potencjalnych zainteresowanych, wraz ze wskazaniem terminu odpowiedzi, którego niedochowanie byłoby równoznaczne z odmową przyjęcia odznaki. Wybór ewentualnego wariantu wymagać będzie jednak dalszych dyskusji i pogłębionych analiz. W kontekście powyższych wątpliwości wskazać należy, iż konieczne byłoby także określenie katalogu osób, np. poprzez wskazanie członków rodziny, które będą uprawnione do otrzymania odznaki, w tym ewentualnej kolejności osób najbliższych, np. małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo zmarłego dawcy. W przepisach wykonawczych konieczne byłoby także wskazanie organu uprawnionego do przyznania odznaki oraz prowadzenia odpowiedniego postępowania, ale też szczegółowe uregulowanie innych zagadnień, np. czy przekazywać rodzinie informację, że odznaka jest wyróżnieniem i wyrazem szacunku dla zmarłego dawcy, ale nie przyznaje dodatkowych uprawnień czy korzyści dla bliskich zmarłego dawcy. Jednocześnie zauważyć należy także, że tylko część rodzin zmarłych dawców chce poznać losy pobranych narządów oraz jest zainteresowana otrzymaniem informacji ze szpitala dawcy z podziękowaniem za przekazaną wolę zmarłego w sprawie podarowania narządów po śmierci, co potwierdza Centrum Organizacyjno – Koordynacyjne ds. Transplantacji „Poltransplant”.

Biorąc powyższe pod uwagę należy zatem uznać, iż propozycja zmiany prawa będąca przedmiotem petycji wymaga dalszych dyskusji oraz pogłębionych analiz, które będą kontynuowane podczas kolejnych posiedzeń Krajowej Rady Transplantacyjnej.

Z wyrazami szacunku

Michał Dzięgielewski
Dyrektor
/dokument podpisany elektronicznie/